

## **СХВАЛЕНО**

рішенням педагогічної ради  
(протокол № 2 від 04 вересня 2026 року)

## **ЗАТВЕРДЖЕНО**

наказом директора Підзвіринського ЗЗСО І-ІІІ ст.  
від 04 вересня 2026 року № \_\_\_\_\_

### **КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ УЧНІВ 5-9 КЛАСІВ**

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 04.05.2026 № 722

«Про затвердження системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів»

### **ГРОМАДЯНСЬКА ТА ІСТОРИЧНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ**

#### **(ІСТОРІЯ)**

### **КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ УЧНІВ З ІСТОРІЇ**

**Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 04.05.2026 № 722**  
**«Про затвердження системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів»**

Критерії визначають рівень сформованості історичних знань і вмінь учнів через інтегровані показники **когнітивних процесів, навчальної діяльності, самостійності, комунікації та взаємодії, а також частоти й стабільності вияву сформованих умінь.**

| <b>Бал /<br/>рівень</b>   | <b>Когнітивні процеси</b>                                                                                                                                                                                | <b>Навчальна діяльність</b>                                                                                                                           | <b>Самостійність</b>                                                                                        | <b>Комунікація та<br/>взаємодія</b>                                                                                      | <b>Частота вияву вмінь</b>                                                                             |
|---------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>1 /<br/>початковий</b> | Розпізнає окремі історичні об'єкти, події, постаті, терміни за допомогою вчителя. Має фрагментарні уявлення про минуле. Не встановлює часових, просторових і причинно-наслідкових зв'язків без допомоги. | Виконує лише окремі найпростіші дії: називає історичні об'єкти, упізнає події на ілюстраціях, знаходить окремі об'єкти на карті за допомогою вчителя. | Потребує постійного керівництва, покрокових інструкцій, повторного пояснення та безпосередньої допомоги.    | Відповідає окремими словами або короткими фразами. Відчуває труднощі у формулюванні власної думки та взаємодії з іншими. | Уміння виявляються епізодично, лише в окремих найпростіших ситуаціях і переважно за допомогою вчителя. |
| <b>2 /<br/>початковий</b> | Відтворює окремі історичні факти, імена, назви подій, пам'яток, терміни. Розрізняє окремі події, але не пояснює їхнього значення та взаємозв'язків.                                                      | Виконує прості завдання на розпізнавання та відтворення інформації за зразком: знаходить дату, називає подію, упізнає історичну постать.              | Працює лише за детальною інструкцією та постійної підтримки педагога.                                       | Може дати коротку відповідь на конкретне запитання. Потребує допомоги для участі в обговоренні.                          | Уміння виявляються нерегулярно, переважно під час виконання завдань за зразком.                        |
| <b>3 /<br/>початковий</b> | Відтворює частину навчального матеріалу. Розуміє окремі історичні поняття. За допомогою навідних запитань встановлює найпростіші хронологічні або причинно-наслідкові зв'язки.                           | Виконує елементарні завдання з історичною картою, хронологічною таблицею, текстом джерела, ілюстрацією за допомогою вчителя.                          | Потребує значної допомоги, але може виконати окремі дії після пояснення алгоритму.                          | Формулює прості висловлювання, відповідає на запитання, може долучитися до роботи в парі з підтримкою.                   | Уміння виявляються час від часу у знайомих ситуаціях, переважно за підтримки педагога.                 |
| <b>4 /<br/>середній</b>   | Відтворює основні історичні поняття, факти, дати та події. Розпізнає прості історичні закономірності. Розуміє окремі причини та наслідки подій на елементарному                                          | Виконує завдання за алгоритмом: визначає послідовність подій, знаходить історичні об'єкти на карті, читає прості схеми й таблиці,                     | Працює за зразком і чіткою інструкцією. Після нагадування може перевірити правильність окремих результатів. | Відповідає на запитання, бере участь у парній або груповій роботі за визначеною роллю.                                   | Уміння виявляються регулярно у стандартних навчальних ситуаціях, але потребують підтримки.             |

|                      |                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                               |                                                                                                                                        |                                                                                |
|----------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|
|                      | рівні.                                                                                                                                                                                                  | визначає інформацію в історичному джерелі.                                                                                                                                             |                                                                                                                               |                                                                                                                                        |                                                                                |
| <b>5 / середній</b>  | Розуміє основний зміст навчального матеріалу. Пояснює окремі історичні поняття та факти. Встановлює прості причинно-наслідкові зв'язки з допомогою запитань.                                            | Виконує типові завдання з історичними картами, текстами джерел, таблицями, схемами; визначає хронологічну послідовність, характеризує подію або постать за планом.                     | Працює за алгоритмом, допускає окремі помилки, які може виправити після підказки.                                             | Формулює прості аргументи, бере участь в обговоренні, виконує визначену частину спільного завдання.                                    | Уміння виявляються достатньо регулярно під час виконання типових завдань.      |
| <b>6 / середній</b>  | Розуміє основні історичні закономірності та взаємозв'язки. Встановлює причини й наслідки подій у стандартних ситуаціях. Застосовує історичні знання для пояснення типових ситуацій.                     | Самостійно виконує типові завдання за відомим алгоритмом: аналізує карту та джерела, визначає хронологічні зв'язки, порівнює історичні події, складає нескладні характеристики.        | Переважно самостійний у знайомих ситуаціях, але потребує допомоги під час виконання складніших або нових завдань.             | Висловлює власну думку з опорою на історичні факти, слухає співрозмовника, виконує свою роль у груповій роботі.                        | Уміння виявляються систематично у знайомих і стандартних навчальних ситуаціях. |
| <b>7 / достатній</b> | Правильно пояснює основні історичні поняття, процеси та закономірності. Аналізує причини, перебіг і наслідки подій. Порівнює історичні явища, події та постаті за визначеними критеріями.               | Застосовує знання у стандартних ситуаціях. Аналізує історичні карти, документи, статистичні матеріали, ілюстрації та схеми. Виконує практичні роботи за алгоритмом.                    | Переважно самостійно планує послідовність дій, контролює результат, за потреби використовує запропоновані джерела інформації. | Аргументовано висловлює думку, ставить запитання, бере активну участь у парній і груповій роботі, наводить історичні факти як докази.  | Уміння виявляються регулярно та стабільно в більшості стандартних ситуацій.    |
| <b>8 / достатній</b> | Аналізує, порівнює, класифікує та узагальнює історичну інформацію. Встановлює істотні причинно-наслідкові та хронологічні зв'язки. Розрізняє факти, судження та оцінки. Формулює обґрунтовані висновки. | Застосовує знання в різних стандартних ситуаціях. Самостійно працює з історичними джерелами, картами, таблицями, діаграмами та хронологічними матеріалами; виконує практичні завдання. | Самостійно обирає спосіб виконання завдання з кількох відомих. Виявляє та виправляє більшість власних помилок.                | Аргументує позицію історичними фактами й даними джерел, конструктивно взаємодіє з однокласниками, доповнює та уточнює відповіді інших. | Уміння виявляються систематично та в різних стандартних навчальних ситуаціях.  |
| <b>9 / достатній</b> | Систематизує та інтерпретує історичну інформацію. Встановлює причинно-                                                                                                                                  | Самостійно застосовує знання під час аналізу історичних джерел, карт,                                                                                                                  | Самостійно визначає послідовність роботи, добирає необхідні                                                                   | Чітко й логічно висловлюється, обґрунтовує висновки,                                                                                   | Уміння виявляються стабільно, систематично та в                                |

|                     |                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                         |                                                                                                                         |
|---------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                     | наслідкові, хронологічні та просторові зв'язки. Аналізує взаємодію історичних процесів. Формулює обґрунтовані висновки та оцінні судження на основі доказів.                                                                                                  | статистичних даних, схем і таблиць. Розв'язує практичні та частково проблемні завдання, здійснює порівняльний аналіз.                                                                                                                 | джерела інформації, контролює та оцінює результат.                                                                                                              | ефективно співпрацює, може презентувати результати власної або групової роботи.                                                                         | більшості навчальних і практичних ситуацій.                                                                             |
| <b>10 / високий</b> | Володіє системою історичних понять, фактів і закономірностей. Аналізує складні причинно-наслідкові зв'язки, синтезує інформацію з різних джерел, оцінює історичні процеси та явища. Формулює аргументовані історичні судження.                                | Упевнено застосовує знання у стандартних і нових ситуаціях. Самостійно працює з різними видами історичних джерел, картографічною, статистичною, текстовою та візуальною інформацією. Розв'язує проблемні завдання.                    | Самостійно планує, організовує та коригує власну діяльність. Обирає оптимальні способи виконання завдань, оцінює достовірність джерел та отриманих результатів. | Вільно аргументує власну позицію, використовує історичні докази, бере ініціативу в спільній роботі, конструктивно реагує на альтернативні позиції.      | Уміння виявляються постійно, у різноманітних стандартних, практичних і нових ситуаціях.                                 |
| <b>11 / високий</b> | Демонструє гнучке та системне історичне мислення. Інтерпретує інформацію різних джерел, виявляє закономірності, оцінює значення історичних подій і процесів, аналізує різні інтерпретації минулого, прогнозує можливі наслідки на основі історичного досвіду. | Самостійно розв'язує складні практичні та проблемні завдання. Здійснює комплексний аналіз джерел, карт, статистики та візуальних матеріалів. Зіставляє свідчення різних джерел, визначає їхню достовірність та інформаційну цінність. | Повністю організовує власну діяльність: визначає мету, планує роботу, добирає ресурси, здійснює самоконтроль, корекцію та самооцінювання.                       | Веде конструктивний діалог, переконливо аргументує висновки, порівнює різні історичні позиції та інтерпретації, ефективно координує спільну діяльність. | Уміння виявляються постійно та впевнено, зокрема під час виконання нових і складних завдань.                            |
| <b>12 / високий</b> | Має системні, міцні та глибокі історичні знання. Самостійно аналізує, синтезує, оцінює й узагальнює інформацію. Встановлює складні причинно-наслідкові, хронологічні та просторові                                                                            | Творчо застосовує історичні знання у стандартних, нестандартних і життєвих ситуаціях. Самостійно проводить навчальні дослідження, формулює проблемні запитання,                                                                       | Виявляє повну автономність у навчанні: самостійно визначає проблему, мету, завдання та способи дослідження, добирає й критично оцінює джерела,                  | Є активним і відповідальним учасником взаємодії; переконливо презентує результати, аргументовано відстоює позицію, поважає альтернативні                | Уміння виявляються постійно, стійко й комплексно — у різноманітних навчальних, практичних, дослідницьких, проблемних та |

|  |                                                                                                                |                                                                                                                                  |                                                             |                                                      |                     |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|---------------------|
|  | зв'язки. Критично оцінює джерела, інтерпретації та історичні судження. Формулює власні аргументовані висновки. | добирає та критично аналізує джерела, створює власні історичні реконструкції, схеми, таблиці, презентації, аналітичні матеріали. | перевіряє результати, здійснює рефлексію та самооцінювання. | думки, ініціює та організовує продуктивну співпрацю. | життєвих ситуаціях. |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|---------------------|

## ОРІЄНТИРИ ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ З ІСТОРІЇ

Під час визначення рівня навчальних досягнень учня/учениці доцільно комплексно враховувати:

1. **Знання історичного змісту** — знання та розуміння подій, явищ, процесів, понять, термінів, історичних постатей.
2. **Хронологічні вміння** — установлення послідовності, тривалості та синхронності історичних подій, визначення періодів і дат.
3. **Просторові вміння** — роботу з історичною картою, визначення місця та територіальних меж історичних подій і процесів.
4. **Роботу з історичними джерелами** — пошук, добір, аналіз, порівняння, інтерпретацію та оцінювання інформації з різних джерел.
5. **Причинно-наслідкове мислення** — визначення причин, передумов, перебігу та наслідків історичних подій.
6. **Порівняльний аналіз** — зіставлення історичних подій, явищ, процесів, суспільств, держав і постатей за визначеними критеріями.
7. **Інтерпретацію історичної інформації** — уміння розрізняти факт, судження, оцінку та інтерпретацію.
8. **Критичне мислення** — оцінювання достовірності джерел, виявлення різних позицій та інтерпретацій історичних подій.
9. **Аргументацію** — формулювання власних суджень і підтвердження їх історичними фактами та свідченнями джерел.
10. **Дослідницькі вміння** — формулювання запитань, визначення проблеми, планування дослідження, добір джерел, аналіз результатів.
11. **Комунікацію та співпрацю** — участь у дискусіях, дебатах, парній і груповій роботі, презентацію результатів.
12. **Самостійність і саморегуляцію** — планування власної діяльності, самоконтроль, корекцію помилок, рефлексію та самооцінювання.

## ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РІВНІВ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ УЧНІВ З ІСТОРІЇ

| Рівень навчальних досягнень  | Загальна характеристика                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>1–3 бали — початковий</b> | Учень/учениця має фрагментарні уявлення про історичні події, явища, процеси, постаті та поняття. Розпізнає окремі історичні факти, дати, імена за зразком. Відтворює просту інформацію після запитань або за допомогою вчителя. Потребує значної підтримки під час роботи з історичними джерелами, картою, хронологією та формулювання висновків. Уміння виявляються епізодично, переважно в добре знайомих ситуаціях.                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>4–6 балів — середній</b>  | Учень/учениця розуміє основні історичні поняття, події, явища та процеси, називає їхні характерні ознаки. Встановлює прості хронологічні та причинно-наслідкові зв'язки, визначає основний зміст історичного джерела за алгоритмом. Працює з історичною картою, таблицями, схемами й ілюстраціями за зразком або з допомогою. Відтворює та пояснює навчальний матеріал, формулює прості висновки. Уміння виявляються регулярно в типових навчальних ситуаціях.                                                                                                                                                                          |
| <b>7–9 балів — достатній</b> | Учень/учениця демонструє достатній рівень історичних знань і вмінь. Аналізує та порівнює історичні події, явища й процеси, встановлює причинно-наслідкові, хронологічні та просторові зв'язки. Самостійно працює з різними видами історичних джерел, визначає їхню основну інформацію та значення, використовує історичну карту й хронологічні матеріали. Характеризує діяльність історичних постатей, пояснює різні історичні позиції, аргументує власні судження, формулює обґрунтовані висновки. Ефективно працює індивідуально, у парах і групах.                                                                                   |
| <b>10–12 балів — високий</b> | Учень/учениця демонструє глибокі, системні та усвідомлені історичні знання. Критично аналізує й інтерпретує історичні події, явища, процеси та джерела, зіставляє інформацію з різних джерел, визначає причини, наслідки, взаємозв'язки та альтернативні пояснення. Самостійно оцінює достовірність і упередженість джерел, аргументовано характеризує історичні постаті та суспільні процеси, формулює власні обґрунтовані висновки. Творчо застосовує історичні знання для розв'язання проблемних і нових завдань, прогнозує можливі наслідки історичних рішень, переконливо презентує результати та бере активну участь у дискусіях. |

### Предметний акцент

Під час оцінювання з історії важливо враховувати не лише **запам'ятовування дат, подій та імен**, а насамперед здатність учня/учениці **розуміти історичний процес, працювати з джерелами, встановлювати хронологічні, причинно-наслідкові та просторові зв'язки, аналізувати й порівнювати історичні події, аргументувати судження, критично оцінювати інформацію та застосовувати історичні знання для осмислення минулого й сучасності.**